

מאחורי הדמות האימתנית של בע

ג'ינג'י חמ

כ יום, זוג הניכנס לחנות המפורר- סמת של ויטמן, אינו מקבל הרבה עודף משטר של עשר לירות. ב-1928, כאשר פתח שמחה ויטמן את הקיוסק הצנוע שלו, ברחוב אלנבי 55 בתל-אביב — הוא עשה זאת באמצעות

העורה החדש

מתי צולמה תמונה זו, מראשית שנות העשרים, אין משפחתו של שמחה ויטמן יודעת. בישראל, בכל אופן, לא נהג ללבוש שפס.

הלוואה של עשר ל"י שקיבל מזליג לוביאניקר, אחיו של פנחס לבון. אותה עשירייה היסטורית הצמיחה מפי- על, שהיה לאבן שואבת לכל תל-אביב. עד מהרה החל בעל המקום קטוע-הרגל למכור, נוסף לסודה ובייגלעך, גם גלידה מתוצרת עצמית. מאז, לא חדל העסק מלהתפתח. כיום, משוקת תוצרתו בקופסאות קרטון צבעוניות, באלפי נקודות מכירה וב-60 חנויות מילק-בר ברחבי הארץ. מיפעל ויטמן באיזור התעשייה באזור מע-סיק בחורף כ-90 עובדים, ובקיץ למעלה ממאתיים. בשבוע שעבר, קיבל המיפעל לידיו את הנהלת הייצור במפעלי ארטיק, שינוהלו ע"י ויטמן בחמש השנים הבאות.

חייל רוסי שמחה ויטמן (יושב בשורה האמצעית, שני משמאל) בתמונה היסטורית עתיקת-יומין. מימי שירותו בצבא הרוסי במלחמת העולם הראשונה. תמונה זו, של קבוצת חיילים רוסיים שנפצעו בחזית הפולנית, צולמה בביה"ח.

הסבא שמחה ויטמן בחברת נכדתו דו ויטמן אב וסב אהוב ובעל לב לוקוחתיו ומאות עובדיו לא ראו את הצד החם, אלא

להתפתחות אחרונה זו, לא זכה מייסד השושלת. בשבוע שעבר, ניפטר החלוץ הוותיק, בגיל 85.

כמו שד *

ב תל-אביב של אז ידע כל אחד את מקומו.

בכסית — ישבו האמנים. בקולטון — הש"תכרו הבריטים. אצל רובננקו, בשדרות רוט"שילד, לגמו סודה תלמידי גימנסיה הרצליה. ולויטמן ניכנס כל מי שחשק בגלידה טובה — ובכמות הגדולה מזו שהציעו רוכלי הברד שהסתובבו ברחובות. לוויטמן, מספרים ותיקי תל-אביב, ניכנס הנוער שהירשה לעצמו לש"לוף מן הכיס חצי גרוש יקר מפה, לליקוק היתיקה הקרה.

נוער הפרברים, לעומת זאת, נאלץ להסתכל על ויטמן מרחוק. באותו חצי גרוש, הש"ביעו רעבונו במנה פלאפל וכוס סודה.

מדוע נימשכו הכל לוויטמן? פרומה פסח (52), ילידת תל-אביב, זוכרת את הקיוסק המפורסם כאשר היתה חניכה ב"תנועת-הנוער מכבי הצעיר": "הדרך מהפעולה הביתה עברה דרך ויטמן. ומה שהלך שם. הי"חבריה התנפלו והומינו — והאיש עבר כמו שד. יותר מאוחר, הכניס לעבודה כמה בנות

נהג לקחת את נכדותיו לגני שעשועים, המריצן לפעילות ספורי-סיבית, כאשר היו נרתעות מכך, היה מבטלן בבון. ויטמן נראה לקונים הצעירים בחנותו כגבר קשוח שאסור להתעסק איתו.

הנכדות סבא שמחה בחברת שתיים מנכדותיו — דו רית (במשקפי-שמש) ואחותה אורנה, בתנו-חת-ביטול הירוואית. "הקן", כפי שהוא כונה בפי עובדי ויטמן.